

ความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวในวัด : ศึกษากรณีตลาดน้ำขวัญเรียม

COLLABORATION IN TOURISM MANAGEMENT

: A CASE STUDY OF KWANRIAM FLOATING MARKET

นางสาวรัชฎ์ลักษณ์ จันทะดวง

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : ecothonyaluk25@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว กรณีศึกษาตลาดน้ำขวัญเรียม ศึกษาปัญหา อุปสรรค ของความร่วมมือ และศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการตลาดน้ำขวัญเรียม การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ฝ่ายวัดบำเพ็ญเหนือ ฝ่ายเอกชนเจ้าของตลาดน้ำขวัญเรียม และผู้ประกอบการในตลาดน้ำขวัญเรียม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า ฝ่ายวัดบำเพ็ญเหนือส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 24 ปี ถึง 65 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพโสด เป็นพระลูกวัด ความร่วมมือเกิดขึ้นจากความต้องการของฝ่ายวัดและเอกชนที่ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในวัด วัดบำเพ็ญเหนือทำหน้าที่เป็นเจ้าของสถานที่โดยเอกชนขอใช้สถานที่ทางเอกชนแล้วแต่จะบำรุงวัด จัดกิจกรรมทางศาสนา เอกชนมีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้คนมาเที่ยว ฝ่ายโรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือทำหน้าที่จัดกิจกรรมมักคุเทศก์น้อย บทบาทเอกชนอำนวยความสะดวกประชาสัมพันธ์แนะนำร้านอาหารเครื่องดื่ม รวมไปถึงจุดท่องเที่ยวและความเป็นมาของตลาดน้ำ ทั้งสองฝ่ายได้มีการวางแผน มีการประสานงานกัน มีการติดตามและประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ สำหรับความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการตลาดน้ำ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนมากเป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพโสด ตำแหน่งเป็นเจ้าของร้าน มีความเห็นว่า การบริหารจัดการมีความสะดวกด้านสถานที่จอดรถดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกดี และมีความปลอดภัยดี

ABSTRACT

This study aimed to study the collaboration in tourism management : a case study of Kwanriam Floating Market, to study the problems of collaboration management, and to study the opinion of the sellers toward Kwanriam floating market management. This study applied

qualitative research. Key informants were 1) temple representatives 2) private ownership in Kwanriam floating market 3) sellers in the Kwanriam floating market. The tools used to collect data were semi – structure interviews.

The study found that the temple representatives of Wat Bumpen Nua were mostly male, age between 24 -65 years, single, bachelor degree in education, being the deacons. The partnership stemmed from the needs of the private sector and to develop a tourist attraction in the temple. Wat Bumpen Nua served as a practice facility by a private owner would pay the fee according to capability. Wat Bumpen Nua also managed the religious activities. Private who were the sellers in Wat Bumpen Nua was responsible for the public relations to people coming to visit. Wat Bumpen Nua School served as a tour guide. Both parties were planning, coordination, monitoring and evaluation with unofficial way. For the opinion of the sellers to the management of the market revealed that most of key informants were female with bachelor degree, single and being owners. Their opinion to the management of Kwanriam floating market about the place, the facilities and the security were quite good.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การค้าขายของไทยสมัยก่อนนั้น เน้นทางน้ำเป็นหลัก เพราะการคมนาคมทางน้ำเป็นการคมนาคมหลักของคนไทย ซึ่งอาจจะเห็นได้จากการมีตลาดน้ำต่าง ๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยน ซื้อขายสินค้าและบริการตามความถนัดของแต่ละครอบครัว เป็นแหล่งรายได้ที่สุจริตของแต่ละครอบครัว เกิดการหมุนเวียนเศรษฐกิจภายในชุมชนรวมถึงจากภายนอกเข้าสู่ชุมชนด้วย และยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในระดับชุมชน รวมถึงการช่วยชำระรักษาวัฒนธรรมประเพณีในชุมชน ในกรณีของชุมชนที่มีวัฒนธรรมความเป็นมา จากการที่กลุ่มคนในชุมชนมีการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีด้วยกัน คำว่า "ตลาด" สันนิษฐานว่ามาจากคำว่า "ฮีสาร์" ซึ่งเพี้ยนมาจากคำว่า "บাজার" ในภาษาเปอร์เซีย ซึ่งแปลว่า "ตลาด" ตามชาวเปอร์เซียเริ่มเข้ามาในประเทศไทยสมัยพระเจ้าปราสาททอง

ตลาดน้ำ หรือ ตลาดเรือ เกิดขึ้นตามลำคลองที่เป็นแหล่งชุมนุมใหญ่ๆของคนไทย นอกจากชาวบ้านในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์จะค้าขายกันในเรือแล้ว มีการสร้างเรือนแพรับฝากขายสินค้านานาชนิดอีกด้วย เช่น ย่านคลองบางปะกอก ย่านท่าเตียน ย่านคลองมหานาค ย่านวัดไทร เป็นต้น เมื่อการค้าขายคับคั่งจ่อแจ่มมากขึ้นในทางน้ำ ก็เริ่มขยับขยายมาขายบนบก ซึ่งเราเรียกกันว่า "ตลาดบก" ตลาดพระเครื่อง แหล่งรวมการค้าขายให้เจ้าบูชาของกลุ่มคนที่นิยมสะสมพระเครื่อง พระบูชา ไทยยากนักที่จะเกิดตลาดน้ำขึ้นในท้องถิ่นหนึ่งๆ แต่ยากยิ่งกว่าถ้าตลาดน้ำนั้นดำรงอยู่อย่างมั่นคง

และยาวนาน ตลาดน้ำไทยในไทยส่วนใหญ่อยู่บริเวณภาคกลางที่มีแม่น้ำลำคลองมาบรรจบกัน ถือเป็นวิถีชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ริมน้ำและเปรียบเสมือนสายใยให้ผู้คนในพื้นที่และชุมชนที่อยู่ห่างไกลได้มาแลกเปลี่ยนผลิตผลการเกษตรตามฤดูกาล โดยอาศัยเรือเป็นพาหนะ จากสภาพภูมินิเวศในเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนถึงพื้นที่ใกล้เคียงที่มีลำคลองหลายสายประสานกันอยู่ทั่วถึงในอดีต ทำให้เกิดตลาดน้ำขึ้น เช่น บริเวณปากคลองบางระมาดได้มีตลาดน้ำเกิดขึ้น แต่เลิกราไปราว 40 ปีมาแล้ว เนื่องจากการคมนาคมทางบกเป็นเหตุ หากย้อนกลับมาดูในปัจจุบัน ผู้คนต่างโหยหาอดีตและวิถีชีวิตแบบเก่าๆ กอปรกับการสนับสนุนของภาครัฐและเอกชน รวมถึงคนในพื้นที่ ตลาดน้ำในเขตตลิ่งชันจึงกลับมาเติมเต็มให้ชาวกรุงอีกครั้ง

ตลาดน้ำในอดีต คงมีมากมายหลายแห่ง โดยเฉพาะในบริเวณภาคกลาง เนื่องจากภูมิประเทศอุดมด้วยแม่น้ำลำคลองหลายสาย ทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และที่ขุดขึ้น เพื่อใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่ง และขยายพื้นที่เพาะปลูก ย่านชุมชนจึงมักอาศัยอยู่ริมน้ำเป็นส่วนใหญ่ ตลาดน้ำก็น่าจะอยู่คู่กับชุมชน เหล่านั้นด้วย ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีการขุดคลองในทุกรัชกาล ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการคมนาคม และการป้องกันบ้านเมือง หรือเพื่อการเกษตร ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๔ และรัชกาลที่ ๕ ก็มีการขุดคลองเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย เพื่อให้การคมนาคมขนส่งสินค้าเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็วทั่วถึง รวมทั้งเพื่อเปิดพื้นที่การเพาะปลูก ในบริเวณที่คลองขุดไปถึงด้วยขณะเดียวกัน เมืองหรือชุมชน ก็ขยายตัวตามไปด้วย จึงทำให้เกิดตลาดน้ำสำคัญหลายแห่ง

ตลาดน้ำที่สำคัญแห่งแรก น่าจะเป็นปากคลองตลาด ซึ่งอยู่ระหว่างป้อมจักรเพชร และป้อมผีเสื้อ แม้ว่าในระยะแรกเป็นเพียงตลาดเล็กๆ แต่เมื่อเวลาผ่านไป บ้านเมืองมีความเจริญขึ้น ตลาดที่เคยเป็นตลาดน้ำมาก่อน ก็กลายเป็นตลาดบก และเป็นตลาดขายส่งผลผลิตทางการเกษตร ที่สำคัญมาก จนถึงปัจจุบัน ตลาดน้ำในช่วงสมัยต้นรัตนโกสินทร์ นอกจากปากคลองตลาดแล้ว ก็ยังมีตลาดน้ำบางกอกน้อย ตลาดน้ำคลองบางหลวง ตลาดน้ำวัดทอง ตลาดน้ำวัดไทร ตลาดน้ำวัดคลองดาวคะนอง ตลาดน้ำคลองมหานาค ตลาดน้ำคลองคูพระนครเดิม ตลาดน้ำคลองดำเนินสะดวก ตลาดน้ำคลองโพหัก ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดท่าคา ตลาดน้ำบ้านกระแซง รวมทั้งมีตลาดน้ำอื่นๆตามคลองซอยทั่วไป

ในปัจจุบัน ตลาดน้ำลดความคึกคักจางลงไป เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และการคมนาคมทางบกที่สะดวก และรวดเร็วกว่าการคมนาคมทางน้ำ จึงทำให้เกิดการถดถอยเพื่อสร้างถนน อันมีผลให้วิถีชีวิตการทำมาหากินของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปด้วย อย่างไรก็ตาม การค้าขายในรูปแบบของตลาดน้ำ ยังคงได้รับการสนับสนุน จากหน่วยงานระดับท้องถิ่น ตามนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ราษฎรที่มีบ้านเรือน และเรือสวนไร่นา ตามริมแม่น้ำลำคลอง ได้นำผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ออกมาจำหน่าย เป็นการช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ราษฎรอีกทางหนึ่ง ตลาดน้ำในปัจจุบัน ที่ยังคงมีอยู่ และเป็นที่ยังคงได้แก่ ตลาดน้ำคลองดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ตลาดน้ำวัดไทร และตลาดน้ำตลิ่งชัน กรุงเทพฯ

ตลาดน้ำที่ขึ้นชื่อว่าเป็นที่สุด 20 อันดับต้นๆ หนึ่งในนั้น ก็เป็นตลาดน้ำขวัญเรียม (วัดบำเพ็ญเหนือ – วัดบางเพ็งใต้) ตลาดน้ำขวัญเรียมถือเป็นหนึ่งในตลาดน้ำที่เกิดขึ้นเพื่อย้อนรอยวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของผู้คนริมคลองแสนแสบ จำลองวิถีชีวิตของคนสมัยก่อน ด้วยความสามัคคีของคนในชุมชน ทำให้ที่นี่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ส่วนไฮไลท์ของ ตลาดน้ำขวัญเรียม คือ การตัดบาตรทางน้ำ ที่ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติกันมาอย่างยาวนานของคนชุมชนทั้งสองวัด ซึ่งนอกจากการตัดบาตรในตอนเช้าแล้ว ที่นี่ยังมีกิจกรรมอื่นอีกมากมาย อาทิ การแสดงการเล่นของไทย ที่เวทีริมน้ำ, การล่องเรือสัมผัสชีวิตชุมชน พร้อมไกด์ตัวน้อยที่จะมาเล่าความเป็นมาของตลาดน้ำขวัญเรียม, การจัดแสดงสัตว์บกและสัตว์น้ำ ปัจจุบันนอกจากตลาดน้ำจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแล้ว ตลาดน้ำยังมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดประชาชนให้เข้าวัดอันถือเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมอีกทางหนึ่งด้วย โดยวัดนั้นจะร่วมมือกับภาคเอกชนจัดให้มีตลาดน้ำเกิดขึ้น เนื่องจากวัดไม่สามารถดำเนินการเองได้เพียงลำพัง ดังที่ Barbara Gray (1989, หน้า 185) กล่าวว่า ความร่วมมือว่าหมายถึง กระบวนการที่ภาคส่วนต่างๆ ซึ่งมีมุมมองต่อปัญหาที่ต่างกัน สามารถแสวงหาทางออกร่วมกัน การรวมกันเป็นพันธมิตรโดยการร่วมมือกันเป็นมากกว่าการแลกเปลี่ยนทรัพยากร เนื่องจากการรวมมุมมอง ทรัพยากร ทักษะ ความร่วมมือก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การคิดร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และเพิ่ม โอกาสในการแก้ปัญหา ความคิดจะกลายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยผ่านความร่วมมือ นอกจากนี้ความร่วมมือยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิธีการทำงาน ความร่วมมือกันจะแข็งแกร่งขึ้นหากหุ้นส่วนมีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะความคล้ายคลึงกันในการคิดและประเภทของบริการ ดังนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมพุทธศาสนา ศึกษากรณีตลาดน้ำขวัญเรียม ว่ามีการก่อตัวและการบริหารจัดการอย่างไร และผู้ประกอบการที่ตลาดน้ำขวัญเรียมมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริหารจัดการตลาดน้ำขวัญเรียม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว ศึกษากรณีตลาดน้ำขวัญเรียม
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว ศึกษากรณีตลาดน้ำขวัญเรียม
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการตลาดน้ำขวัญเรียม

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
  - 1.1 ศึกษาความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว ศึกษากรณีตลาดน้ำขวัญเรียม

1.2 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว ศึกษากรณีตลาด
น้ำขัวญเรียม

1.3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการตลาดน้ำขัวญเรียม

2. ขอบเขตด้านเวลา เริ่มต้นตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2558 – เดือนมีนาคม พ.ศ.2559

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการศึกษาร่วมมือระหว่างวัดบำเพ็ญเหนือ กับตลาดน้ำขัวญ
เรียม แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบลักษณะความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว ศึกษากรณีตลาดน้ำขัวญเรียม
ปัญหาและอุปสรรคของความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา ศึกษา
กรณีตลาดน้ำขัวญเรียม และความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการตลาดน้ำขัวญเรียม

2. นำผลที่ได้ไปปรับปรุงการบริหารตลาดน้ำขัวญเรียมเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในวัด
เพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และเป็นแนวทางการจัดการท่องเที่ยวในวัดอื่นๆต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

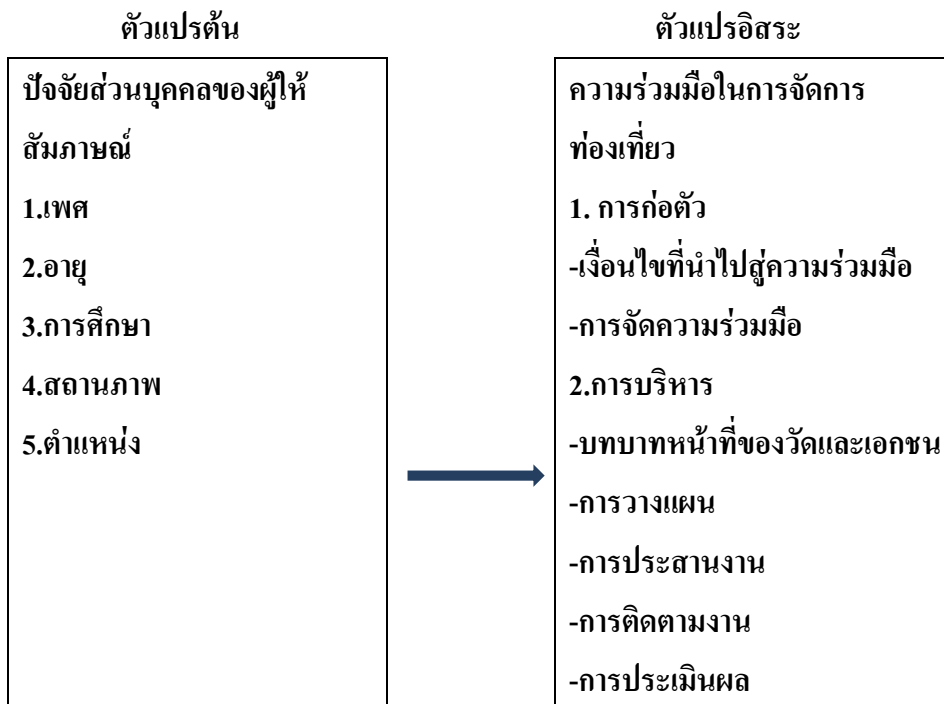
ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความร่วมมือต่อการจัดการ
ท่องเที่ยวในวัดของ Robert Agranoff และ Michael McGuire (2003,p.4) ให้ความหมายของความ
ร่วมมือ ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้องค์การต่างๆ เข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาที่ศักยภาพขององค์การหนึ่งองค์การใดเพียงองค์การเดียวจะสามารถ
ทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ หรือถ้าสามารถที่จะทำได้ก็อาจจะประสบความสำเร็จได้ยาก นอกจากนี้
การสร้างความร่วมมือยังหมายถึงรวมถึงการค้นหาคำหรือคิดค้นทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหาภายใต้
ข้อจำกัดต่างๆที่มีอยู่ เช่น องค์กรความรู้ เวลา งบประมาณและการแข่งขัน เป็นต้น ชิริภักทร แก้วจุนันท์
(2543,หน้า 23) ให้ความหมายไว้ว่า ความร่วมมือ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
โดยมีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน ทั้งนี้พฤติกรรมด้านความร่วมมือนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับ
ความต้องการพื้นฐานของของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นร่างกายหรือจิตใจ พฤติกรรมความร่วมมือเกิดจาก
ความร่วมมือประสบความสำเร็จร่วมกัน โดยทุกคนไม่จำเป็นต้องดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
เหมือนกัน แต่การที่ต่างคนต่างดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายจะมีผลให้กระบวนการนั้นได้มีผลงานที่
น่าพอใจและสามารถบรรลุเป้าหมายของแต่ละคนได้ในรูปแบบการพึ่งพาอาศัยกัน

สรุปโดยรวม ความร่วมมือ หมายถึง กระบวนการของการมีส่วนร่วมโดยบุคคล กลุ่มและ
องค์กรมาร่วมกันเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุผลตามที่ตั้งไว้ ซึ่งการ

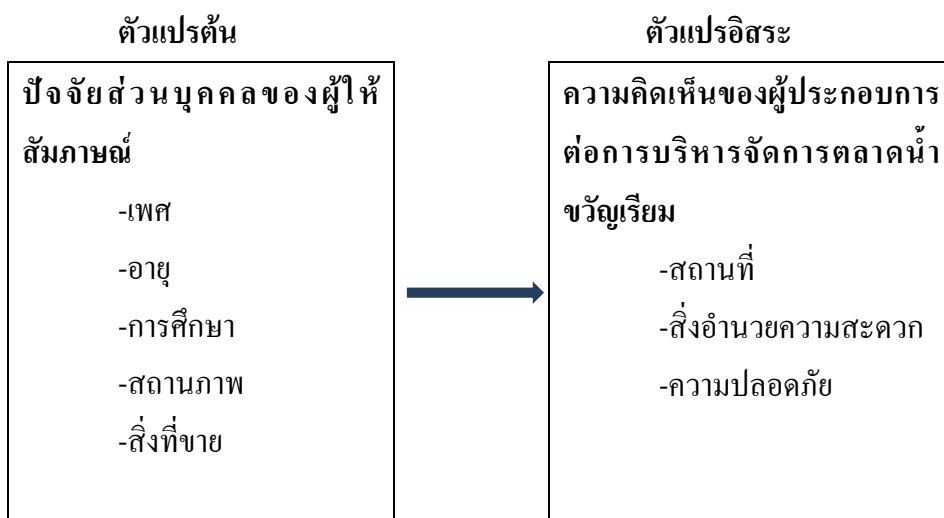
ร่วมมือกันน่าจะทำให้สามารถบรรลุผลได้ดีกว่าการดำเนินกิจกรรมแต่เพียงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ซึ่งหน่วยงานที่เข้าร่วมมือกันอาจจะเป็นหน่วยงานทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 และ 2

กรอบแนวคิดในการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ทั้งนี้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งทำความเข้าใจ ตีความ และให้ความหมายจากการเก็บข้อมูลหลายๆ วิธี โดยให้ความสำคัญกับการตีความและสังเคราะห์ข้อค้นพบบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่เก็บได้ แล้วนำเสนอข้อค้นพบในรูปแบบการบรรยาย

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการการศึกษานี้ ประกอบด้วย เจ้าอาวาสและพระลูกวัดบำเพ็ญเหนือ เอกชนเจ้าของตลาดน้ำขวัญเรียม รวมไปถึงผู้ประกอบการ ที่ได้ร่วมมือกันในการบริการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา ในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ในการศึกษาครั้งนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มวัดบำเพ็ญเหนือ ได้แก่ กลุ่มพระภิกษุ เจ้าอาวาส/ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และพระลูกวัดในวัดบำเพ็ญเหนือที่ใส่บาตรทางน้ำ รวมไปถึงการเผยแพร่พระพุทธศาสนา มีพระภิกษุทั้งหมด 15 รูป ที่ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา กับกลุ่มเอกชน (เจ้าของกิจการ) ได้แก่ ผู้บริหารจัดการตลาดน้ำขวัญเรียม และผู้ช่วยผู้จัดการตลาดน้ำขวัญเรียม จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ประกอบการ ได้แก่ กลุ่มขายสินค้า ขายผลิตภัณฑ์ กลุ่มการแปรรูปทางอาหาร เช่น ก๋วยเตี๋ยวทอดสเปน โรตีสายชีส ไข่ปลาหมึกทอด ข้าวเกรียบทอดๆ จำนวน 10 ราย ที่ทำการขายให้บริการในตลาดน้ำขวัญเรียมเป็นผู้ให้ข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นในการสัมภาษณ์เชิงลึก และช่วยให้การสัมภาษณ์อยู่ในขอบเขตและประเด็นที่ต้องการจะศึกษา การตั้งคำถามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ แม้ว่าการสัมภาษณ์จะมีลักษณะที่ยืดหยุ่น แต่เนื้อหาการสัมภาษณ์นั้นก็ตรงประเด็นต่อเรื่องที่จะศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล ได้แก่ เทปบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

3.3 การจดบันทึกขณะสัมภาษณ์และนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หลังจากการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าอาวาส/ผู้ช่วยเจ้าอาวาสกับเอกชน และผู้ประกอบการในตลาดน้ำขวัญเรียม

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และตำแหน่ง ของผู้ให้สัมภาษณ์

2. ความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว 1.การก่อตั้ง ได้แก่ เงื่อนไขที่นำไปสู่ความร่วมมือ การจัดการร่วมมือ 2. การบริหาร ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของวัดและเอกชนการวางแผนการ ประสานงานการติดตามงานการประเมินผล

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 ประกอบด้วย

- 1.ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และสิ่งที่ขาย
- 2.ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการตลาดน้ำขวัญเรียม ได้แก่ ด้าน สถานที่ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านความปลอดภัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยนำเทป บันทึกคำสัมภาษณ์มาถอดเนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ และจัดระเบียบข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น ประเด็นต่างๆ จากนั้นจึงนำมาตีความข้อมูลในแต่ละประเด็น ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ ข้อมูล 2 ส่วน คือ

1.การวิเคราะห์ข้อมูลความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายวัดบำเพ็ญเหนือกับภาคเอกชนและฝ่าย ผู้ประกอบการตลาดน้ำขวัญเรียมเกี่ยวกับ 1.การก่อตั้ง ได้แก่ เงื่อนไขที่นำไปสู่ความร่วมมือ การจัดการ ความร่วมมือ 2. การบริหาร ได้แก่ การวางแผน การประสานงาน การติดตามผล และการประเมินผล โดยใช้การตีความในการวิเคราะห์

2.การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการตลาดน้ำขวัญเรียม เกี่ยวกับเรื่องสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกความปลอดภัย โดยใช้

สรุปผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้นำวัดบำเพ็ญเหนือ และภาคเอกชน สรุปได้ว่าวัดบำเพ็ญเหนือและ เอกชนได้ทำสัญญาเช่า การเช่าสัญญา 2 ปี ต่อ 1 ฉบับ ทำสัญญาระหว่างวัดบำเพ็ญเหนือกับเอกชน ในการทำสัญญานี้ก็มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมาแบ่งเขต มาตกลงกันแล้วทำสัญญาแนว ร่วม ในการร่วมมือกันนี้ประกอบด้วยหน่วยงานดังนี้

- 1) สภาวัฒนธรรมมีนบุรี
- 2) วิทยาลัยการท่องเที่ยว
- 3) โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ
- 4) วัดบำเพ็ญเหนือ
- 5) วัดบางเพ็งใต้

การดำเนินการจัดการท่องเที่ยวก็ได้รับความร่วมมือจากตลาดมีนบุรี เพราะตลาดมีนบุรี จัดการท่องเที่ยวมากกว่า 115 ปี จะจัดทุกปีเป็นการดึงนักท่องเที่ยว บางปีก็จัดงานที่ตลาดน้ำขวัญเรียม เริ่มจากเอานักเรียนจาก โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือที่เอกชนได้ตั้งชมรมมัคคุเทศก์น้อยขึ้น

มหาวิทยาลัยการท่องเที่ยวจึงเอาเด็กไปฝึกอบรมในการบรรยายมาวางแผน ภายใต้สโลแกน “ตลาดน้ำวัฏริยมเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม” เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2555 มีแนวคิดมีการทำบุญตักบาตรทางเรือในตอนเช้า ตั้งแต่เวลา 07.30 น. เป็นต้นไป ตลาดน้ำวัฏริยมเปิดเฉพาะ วันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เปิดตั้งแต่เวลา 06.00 – 18.00 น. เอกลักษณ์ของตลาดน้ำวัฏริยม คือ เจ้าวัฏ กับ เจ้าริยม และมีควาย

ที่มาของศาลวัฏริยม มาจาก คนโบราณเล่ากันว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 มีคลองมีน้ำไหลมาเรื่อยๆแล้วมีหญ้าไหลมากองกัน วัดบำเพ็ญเหนือและวัดบางเพ็งใต้จึงได้ร่วมใจกันตั้งคนทั้งพระเอกหญ้าที่ไหลมากองกันนั้นขึ้นมาจากคลอง เมื่อเอาหญ้าขึ้นมาที่นั่นก็เป็นที่ว่างจึงมองเห็นศาลเจ้าเป็นไม้ที่ลอยมากับหญ้ามีตัวหนังสือเขียนว่า “ศาลวัฏริยม” จึงเป็นที่มาของตลาดน้ำวัฏริยม และศาลวัฏริยม เดือนหนึ่งมีวันพระ 4 ครั้งจึงทำให้มีการท่องเที่ยว ตอนเช้ามีการตักบาตรทางเรือ และมีจุดทำบุญถวายสังฆทาน ตลาดน้ำวัฏริยมเชื่อมด้วยวัดทั้งสองฝั่ง คือ วัดบำเพ็ญเหนือเป็นถนนเสรีไทย และวัดบางเพ็งใต้เป็นถนนรามคำแหงซึ่งมีคลองแสนแสบกั้นอยู่ เอกชนได้คัดสรรสินค้าอาหารหลากหลายระดับห้าดาว ระดับภูมิภาคมา เช่น ชนช๊าก ที่มาจากสตูล พร้อมด้วยสินค้า OTOP

ตลาดน้ำวัฏริยม เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีวัดสองวัดอยู่ติดกันซึ่งมีคลองแสนแสบกั้นอยู่ตรงข้ามกัน ระหว่างวัดบำเพ็ญเหนือกับวัดบางเพ็งใต้ มีคลองแสนแสบเป็นแนวกันเพื่อที่จะเผยแพร่พระพุทธศาสนา มีสะพานโครงเรือเป็นเอกลักษณ์ ที่เป็นจุดเด่นของตลาดน้ำ ในตอนเช้ามีการตักบาตรทางเรือโดยเจ้าอาวาสทั้งสองวัด ได้ให้ความร่วมมือบิณฑบาตทางเรือ วัดทั้งสองฝั่งมีจุดถวายสังฆทานตลอดทั้งวัน ช่วงเวลา 14.00 น. จะมีการแสดงวัฒนธรรมจากสถาบัน โรงเรียนต่างๆมาแสดงวัฒนธรรม มาฟ้อนมาแสดงดนตรีทั้งภาคเหนือ ภาคอีสาน ที่ลานวัฒนธรรมเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไทย วัดบำเพ็ญเหนือกับวัดบางเพ็งใต้ได้ฟื้นฟูประเพณี เขวชน เพื่อให้คนสมัยใหม่ประยุกต์ ได้เห็นวัฒนธรรมเก่าแก่ เอกชนได้รับความเมตตาจากเจ้าอาวาสทั้งสองวัดมาบิณฑบาตทางน้ำในตอนเช้า ทางตลาดน้ำก็ได้จัดหาลูกศิษย์ลูกหาที่พายเรือเป็นมาพายเรือให้เจ้าอาวาสได้ลงเรือตักบาตรทางน้ำ เพื่ออยากให้คนเข้าวัดทำบุญ แต่ไม่จำเป็นต้องซื้อของตลาด เพราะทางตลาดน้ำเน้นให้คนได้มาทำบุญ ได้เห็นวัฒนธรรมที่มีมาแต่สมัยโบราณ การจัดการความร่วมมือตลาดน้ำได้เช่าที่ของวัด ส่วนที่เช่าก็เป็นของตลาดน้ำ ส่วนของวัดก็เป็นที่วัด เจ้าอาวาสทั้งสองวัดมองเห็นว่าเป็นการฟื้นฟูประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ เขวชนรุ่นหลังจะไม่มองเห็นว่า สมัยปู่สมัยย่าสมัยตาสมัยยายได้มีการตักบาตรทางน้ำ ทำบุญตักบาตรพายเรือที่พระพายเรือเอง แต่สมัยนี้ก็มีมีการประยุกต์เพราะหลวงพ่อกพายเรือเองไม่ได้

เอกชนหรือตลาดน้ำวัฏริยม มีจุดประสงค์คืออยากให้คนเข้าวัดทำบุญ และอยากให้เขวชนรุ่นหลังได้เห็นประเพณีที่สืบทอดกันมา เสร็จจากทำบุญก็หาซื้อของตลาดน้ำแต่ไม่ซื้อก็ไม่เป็นไร แค่นี้ให้ประชาชนได้เข้าวัดทำบุญมาท่องเที่ยวชมประเพณี วัฒนธรรม ของริมคลองแสนแสบวัดกับเอกชนได้วางแผนและเน้นเรื่องให้คนมาทำบุญ เสร็จจากทำบุญก็พาครอบครัวเที่ยวชมหงส์

ชมห่านที่นำเข้ามาจากประเทศฟินแลนด์เอามาให้ชมฟรี มาเที่ยวตลาดน้ำมาทำบุญ ทำบุญเสร็จก็ให้ทานทำบุญทำทาน ทางตลาดน้ำได้นำหงส์มาจากฟินแลนด์เพื่อเอามาให้คนกรุงเทพฯที่มาทำบุญ และคนที่อยู่ตามชุมชนได้เห็นน้ำในคลองแสนแสบไม่มีสารพิษ ตลาดน้ำจึงเอาสัตว์ที่อยู่ต่างประเทศเข้ามาเลี้ยงในลำคลองแสนแสบได้ น้ำในคลองแสนแสบไม่มีสารพิษเพราะทางตลาดน้ำได้มีการขุดลำคลองตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ตลาดน้ำทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เชิญชวนคนมาท่องเที่ยว ตลาดน้ำ มีการประสานงานกับเจ้าอาวาสทั้งสองฝั่ง เจ้าอาวาสทั้งสองวัดได้ให้ความร่วมมือกับทางตลาดน้ำ ได้มาบิณฑบาตทุกเช้าวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เจ้าอาวาสทั้งสองจะมาลงบิณฑบาตเองให้ความร่วมมือกับทางตลาดน้ำเป็นอย่างดี ให้ศีลให้พรเพื่อเป็นสิริมงคล ตลาดน้ำเปิดให้เยาวชนรุ่นหลังได้เห็นเหมือนตลาดน้ำเป็นบ้านหลังที่สอง ที่ได้มาทำบุญทำทาน พักผ่อนหย่อนใจ ที่น่าสนใจมีเรือท่องเที่ยวและมีมัลกุตศก้น้อยเล่าประวัติวัดบำเพ็ญเหนือ วัดบางเพ็งใต้ และประวัติคลองแสนแสบ ทุกคนที่ได้มาเที่ยวตลาดน้ำให้การตอบรับเป็นอย่างดีทำได้ดีมาก เนื่องจากทางตลาดน้ำขยันริเริ่มเน้นเรื่องความสะดวก สะดวกสบายให้ประชาชนได้ทำบุญโดยไม่หวังจากประชาชน ให้ประชาชนได้มาทำบุญตามกำลังศรัทธามีน้อยก็ทำน้อย เพราะสินค้าทางตลาดน้ำได้คัดสรรมาแล้วเป็นสินค้าระดับห้าดาว เน้นมาทำบุญทำทานสืบสานวัฒนธรรมเป็นมรดกของลูกหลานต่อไป

จากความร่วมมือของวัดบำเพ็ญเหนือกับเอกชนมีอุปสรรคในวันหยุดนักขัตฤกษ์ด้านสถานที่จอดรถไม่เพียงพอต่อผู้มาท่องเที่ยวจึงเข้ามาไม่ได้ วัดบำเพ็ญเหนือติดกับโรงอุตสาหกรรมซึ่งเปิดมากไม่ได้ แต่ตรงกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาทางเจ้าอาวาสจึงได้ทำหนังสือไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ และ โรงอุตสาหกรรมเพื่อขอความอนุเคราะห์เปิดประตูของสถานที่จอดรถ ซึ่งบางวันจะมีรถชนศพมา 4 – 5 ศพ ทางวัดจึงได้ทำหนังสือสั่งการไปยังผู้อำนวยการรักษาความปลอดภัยมาช่วยเคลียร์การจราจรในวัด การจัดการท่องเที่ยวระหว่างวัดบำเพ็ญเหนือเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา หน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงทำให้ตลาดน้ำขยันริเริ่มกับวัดบำเพ็ญเหนือมีอุปสรรคน้อย และดำเนินงานมาอย่างราบรื่นตลอดมา

ภาคเอกชนกับภาครัฐไม่ค่อยมีอุปสรรคในด้านความร่วมมือ เพราะทุกจุดทางตลาดน้ำมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย จ้างตำรวจมาทุกวันเพื่อความปลอดภัยของผู้มาท่องเที่ยวและมาทำบุญ ตลาดน้ำมีลานจอดรถฟรี รวมทั้งวัดบำเพ็ญเหนือและวัดบางเพ็งใต้ มีบริการรับ – ส่งฟรีจากตลาดน้ำไปยังปากซอย มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลให้บริการและความปลอดภัย ตลาดน้ำและวัดมีการสื่อสารที่ดี สื่อสารผ่านวิทยุ มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์คอยให้บริการ มีการติดตามผลตลอดไม่ได้หยุดนิ่ง มีอะไรขาดตกบกพร่องทางตลาดน้ำก็รีบดำเนินการแก้ไขทันที จะเห็นได้ว่าตลาดน้ำมีบริการครบวงจร เช่น วิลแชร์สำหรับผู้ที่ไม่ไหวมีลิฟต์สำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และสตรีมีครรภ์ มีห้องน้ำติดแอร์ค่าบริการ 5 บาท และมีบริการห้องน้ำฟรี เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน จึงเห็นได้ว่าวัดบำเพ็ญเหนือและวัดบางเพ็งใต้ให้ความร่วมมือการจัดการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา

กับทางตลาดน้ำขวัญเรียมเป็นอย่างดีทำให้ไม่มีปัญหาและอุปสรรคด้านความร่วมมือ ความร่วมมือ จึงเป็นไปได้เป็นอย่างดีด้วยดีตลอดมา

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จนมาถึงขั้นตอนการอภิปรายผลที่ได้จากการศึกษา ความเห็นในครั้งนี้เป็นความคิดเห็นของวัดบำเพ็ญเหนือกับเอกชน ที่ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์เป็นความเห็นส่วนใหญ่จากวัดบำเพ็ญเหนือกับเอกชน พบว่า ความร่วมมือส่วนใหญ่ตรงกับ แนวคิด ที่ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาไว้ในบทที่ 2 ในแนวคิดดังต่อไปนี้

1.ความร่วมมือระหว่างวัดบำเพ็ญเหนือกับเอกชน

วัดบำเพ็ญเหนือกับวัดบางเพ็งใต้ ได้ฟื้นฟูประเพณี เยาวชน เพื่อให้คนสมัยนี้ประยุกต์ได้เห็นวัฒนธรรมเก่าแก่ ทางเอกชนได้รับความเมตตาจากเจ้าอาวาสทั้งสองวัด ภาคเอกชนได้มองเห็นขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีมาตั้งแต่โบราณไว้ให้ลูกหลานคนรุ่นหลังได้สืบทอด การดำเนินการก็ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งเน้นการทำบุญการสืบทอดวัฒนธรรมของโบราณ “ตลาดน้ำขวัญเรียม เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม” มีการวางแผนให้มีการตักบาตรตอนเช้าเวลา 07.30 น. เป็นต้นไป เปิดบริการเฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 06.00 – 18.00 น. ทางวัดจัดเตรียมสถานที่ทำบุญถวายสังฆทานและรองรับประชาชนที่มาท่องเที่ยวและทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

จากการสัมภาษณ์วัดบำเพ็ญเหนือและเอกชน จะเห็นได้ว่าทั้งสองฝ่ายให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี มีความร่วมมือกันอย่างราบรื่น เพราะวัดและเอกชนมีการประสานงานกันตลอดเวลา องค์กรต่างๆเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดความร่วมมือของ Robert Agranoff และ Michael McGuire โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาที่ศักยภาพของหน่วยงานหนึ่ง หน่วยงานใดเพียงหน่วยงานเดียวจะสามารถทำให้เสร็จลุกลงไปได้ หรือถ้าสามารถที่จะทำได้ก็อาจจะประสบความสำเร็จได้ยาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีร์ภัทร แก้วจันทน์ ที่พฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ความร่วมมือเกิดจากความร่วมมือประสบความสำเร็จร่วมกัน โดยทุกคนไม่จำเป็นต้องดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายเหมือนกัน แต่การที่ต่างคนต่างดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายจะมีผลให้กระบวนการนั้น ได้มีผลงานที่น่าพอใจและสามารถบรรลุเป้าหมายของแต่ละคนได้ในรูปแบบการพึ่งพาอาศัยกัน การก่อตัวของความร่วมมือมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดการสร้างความร่วมมือ ประกอบด้วย มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม นับตั้งแต่ยุคเกษตรกรรม จนมาถึงยุคของสังคมข่าวสารและสารสนเทศ ซึ่งก่อให้เกิดโครงสร้างที่แผ่กระจายส่งผลให้เกิดโลกที่มีความหลากหลาย รวมถึงโลกที่ต้องการความเป็นอิสระ และความเป็นปัจเจกชน ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดความร่วมมือ ความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ จึงเกิดขึ้นเพื่อ

แก้ไขปัญหาล่าช้า จะเห็นได้ว่าความร่วมมือถือเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นสำหรับการทำงานแบบ เครือข่ายอย่างมากในปัจจุบัน ตามหลักแนวคิดของ Michael McGuire

กระบวนการความร่วมมือซึ่งประกอบด้วย การเจรจาที่เป็นจุดเริ่มต้นที่จะก่อให้เกิดการ ตกลงยอมรับร่วมกัน เนื่องจากการที่องค์กรต่างๆ จะเข้ามาร่วมมือกัน จำเป็นต้องมีการเจรจาทั้งการ สร้างความเข้าใจ การต่อรองที่เป็นทางการและการรับรู้ให้ตรงกันอย่างไม่เป็นทางการ หากการ เจรจาร่วมกันเกิดผลประโยชน์ต่างตอบแทนด้วยกันทุกฝ่าย องค์กรต่างๆ ก็จะร่วมกันดำเนินการา ต่อไปพร้อมทั้งขยายการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการดำเนินการตามข้อตกลงที่เกิดขึ้นร่วมกันผ่าน บทบาทขององค์กรและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งควรเป็นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิด ผลประโยชน์แก่องค์กรที่ร่วมมือกันทุกฝ่าย และการประเมินตามที่ตกลงกันไว้อยู่บนพื้นฐานของ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่อกันหรือไม่ ซึ่งหากประเมินแล้วพบว่าข้อตกลงร่วมกันไม่ได้รับการ ปฏิบัติอย่างมีผลประโยชน์ต่างตอบแทนกัน ผู้มีส่วนร่วมต่างๆ ก็จะเริ่มดำเนินการเจรจาร่วมกันใหม่ หรือสร้างข้อตกลงใหม่ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Peter Smith Ring and Van de Ven

2. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการตลาดน้ำขวัญเรียม

ความโดดเด่นของผู้ให้บริการ ตลาดน้ำขวัญเรียมเปิดให้บริการ วันเสาร์ – อาทิตย์ และ วันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเฉพาะวันสำคัญทางพระพุทธศาสนามีประชาชนจำนวนมากมาท่องเที่ยว ตลาดน้ำขวัญเรียมมีสินค้ามากมายหลายชนิดทั่วทุกภาคมาให้เลือกซื้อเป็นของฝากกลับบ้าน โดยไม่ ต้องไปเที่ยวไกลถึงที่ แค่มาทเที่ยวตลาดน้ำก็มีครบวงจรทุกอย่าง ในวันที่เปิดให้บริการช่วงเช้าจะมี การทำบุญตักบาตรทางเรือ ผู้ที่มาท่องเที่ยวสามารถจัดหาสิ่งของใส่บาตรได้จากร้านค้าต่างๆ ตลาด น้ำขวัญเรียมตั้งอยู่ระหว่างวัดบำเพ็ญเหนือและวัดบางเพ็งใต้ซึ่งมีคลองแสนแสบอยู่ตรงกลางเป็น แนวกันเป็นบริเวณที่ใกล้ชุมชน ไม่ห่างจากตัวเมือง เป็นสถานที่ที่มีความกว้างขวางไม่แออัด บรรยากาศไม่ร้อนอบอ้าวเพราะทั่วทุกบริเวณของตลาดน้ำมีพัดลมไอน้ำคอยให้ความเย็นชุ่มฉ่ำอยู่ ตลอดเวลา ตลาดน้ำขวัญเรียมมีสถานที่จอดรถฟรีไม่เสียค่าใช้จ่าย สำหรับคนที่มารอประจำทาง ก็ จะมีบริการส่งฟรีถึงปากซอย นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่เดินไม่สะดวกทางตลาดน้ำมีวีลแชร์ให้บริการ อีกทั้งยังมีลิฟต์สำหรับผู้พิการและสตรีมีครรภ์อีกด้วย

มีตู้ ATM ให้บริการ ลิฟต์บริการผู้สูงอายุ คนพิการ และสตรีมีครรภ์ มีห้องน้ำสำหรับ คนพิการ รวมไปถึงห้องน้ำติดแอร์เย็นๆบริการ ค่าบริการ 5 บาท มีพัดลมไอน้ำ ทำให้บรรยากาศไม่ ร้อนมาก มีจุดพักผ่อนหย่อนใจ มีจุดถ่ายรูปให้บริการ ทางตลาดน้ำจัดบริการต่างๆเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มาท่องเที่ยวตลาดน้ำขวัญเรียม ตอบความต้องการของผู้มาท่องเที่ยวและมาทำบุญตัก บาตรในตอนเช้า ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาจะมีประชาชนจำนวนมากมาทำบุญในสำคัญทาง ตลาดน้ำก็มีการตักบาตรทางน้ำโดยเจ้าอาวาสทั้งสองวัดได้บิณฑบาตให้ศีลให้พร ทาง ผู้ประกอบการก็จัดเตรียมของใส่บาตรได้ทำบุญ มีการรักษาความปลอดภัยทุกวันมีการจัดเวรยาม รักษาตลอด มีเจ้าหน้าที่คอยให้การบริการด้านสถานที่จอดรถมีการประสานงานกันตลอดเวลา

รวมถึงเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย คอยดูแลความสงบความปลอดภัยภายในตลาดน้ำ จึงไม่น่าห่วงเรื่องความปลอดภัย จะมีทีมรักษาความปลอดภัย มีตำรวจรักษาเวรยามทุกวัน

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการตลาดน้ำขวัญเรียม ผู้ประกอบการมีความสะดวกสบายในด้านสถานที่จอดรถ สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรณา วงษ์วานิช สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว สิ่งที่ดึงดูดหรือโน้มน้าวใจให้เกิดความสนใจปรารถนาที่จะไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยว เป็นพื้นที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ มีความงามตามธรรมชาติที่สามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปเที่ยวในพื้นที่นั้น เช่น หาดทรายที่สวยงาม สภาพป่า และชีวิตสัตว์ป่า เป็นต้น สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นแล้วสามารถดึงดูดใจให้มนุษย์ไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น สิ่งก่อสร้างที่เป็นสถาปัตยกรรม ได้แก่ วัด วัง เมืองโบราณ เป็นต้น วิถีชีวิตจากการกระทำของคน มีจุดที่เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวจุดหนึ่งหรือหลายจุด มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหลายจุด แหล่งท่องเที่ยวนี้จะมีนักท่องเที่ยวและสนใจนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวกันมาก ตลาดน้ำ ก็เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์ทำให้เกิดขึ้นมา รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่คนเราสร้างขึ้นมา เช่น การแข่งกีฬา การแสดง การจัดเทศกาล เช่น งานเทศกาลอาหาร งานเทศกาลผลไม้ เป็นต้น

มีสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งต่างๆที่รองรับการเดินทางท่องเที่ยวทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปได้ด้วยความสะดวกสบายที่สำคัญมากที่สุดคือ เรื่องที่พักแรมไม่ว่าจะเป็นที่พักในรูปแบบ โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์ สิ่งสำคัญอันดับรองลงมา คือ การบริการจึงต้องมีร้านอาหารบริการสำหรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนข่าวสารข้อมูลเพื่อการเดินทางไว้บริการนักท่องเที่ยว การเข้าถึงได้ (Accessibility) การไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ คือ ต้องมีการคมนาคมขนส่งนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกปัจจัยในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไปตามความพึงพอใจหรือความต้องการที่จะได้รับการไปท่องเที่ยว โดยที่บางคนต้องการไปท่องเที่ยวธรรมชาติอย่างเดียวแต่บางคนอาจจะต้องการความสะดวกสบายในเรื่องของที่พักหรืออาหาร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากผลการศึกษาที่พบว่าสถานที่จอดรถของตลาดน้ำขวัญเรียม ไม่เพียงพอ พื้นที่จอดรถแออัด วัดและเอกชนจะต้องพัฒนาพื้นที่จอดรถเพิ่มเติม อาจจะเช่าพื้นที่ของเอกชนทำเป็นลานจอดรถที่ใกล้กับตลาดน้ำ ปรับปรุงให้มีความสะดวกสบายมีสถานที่จอดรถที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้มาท่องเที่ยวและมาทำบุญ เนื่องจากมีประชาชนสนใจมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน เพื่อไม่ให้จราจรภายในวัดติดขัด ที่ทำให้บริเวณถนนเสรีไทยหน้าวัดบำเพ็ญเหนือมีรถจอดตามยาวของถนน วัดและเอกชนควรจะแก้ไขเรื่องสถานที่ให้กว้างขวางเพียงพอและใกล้ตลาดน้ำ

2. จากผลการศึกษาที่ทาง PR มีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง วัดและเอกชนควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง โดยผ่านสื่อออนไลน์ ผ่านอินเทอร์เน็ต ผ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆภายในวัดและตลาดน้ำ ซึ่งหากมีกิจกรรมแต่มีการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง กิจกรรมนั้นก็ไม่มีคนมาร่วมงานเท่าที่ควร ทางวัดและเอกชนควรประชาสัมพันธ์ในหลายช่องทาง เพื่อให้ประชาชนได้ทราบการจัดกิจกรรมต่างๆ และได้รู้จักตลาดน้ำขวัญเรียมมากยิ่งขึ้น ที่เป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

สำหรับผู้สนใจในเรื่องนี้ในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการหรือนักศึกษาผู้ศึกษาเสนอแนะว่า ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเหล่านี้ คือ

1. การศึกษาในเชิงปริมาณ โดยสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำขวัญเรียมเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการบริหารจัดการท่องเที่ยววัดและเอกชนต่อไป

2. ผู้จะวิจัยต่อไปควรจะวิจัยในประเด็นที่ต่อเนื่องจากการวิจัยในประเด็นเรื่องการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับภาคเอกชนและภาครัฐ และอาจจะวิจัยเพื่อค้นหาความร่วมมือของภาคเอกชนหน่วยงานอื่นๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวถึง “วัดบำเพ็ญเหนือ” และ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” ไว้ในรายงานฉบับนี้

การศึกษา “ความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาตลาดน้ำขวัญเรียม” นี้เป็นการศึกษาในรายวิชาสุดท้ายของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย และสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จนกระทั่งงานวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ พร้อมทั้งเสนอแนะการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงต่อความร่วมมือการจัดการท่องเที่ยวในวัดอื่นๆทั่วประเทศที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

การจัดการท่องเที่ยว. (ออนไลน์) http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/52930216/chapter.

ความร่วมมือ. (ออนไลน์), http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.

ดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย. (2555). การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัย

กับภาคอุตสาหกรรม. ปรินญานินพนธ์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ตลาดน้ำขวัญเรียม.(ออนไลน์), <http://travel.kapook.com/view62243.html>.

ธีรเชนทร์ เดชา. (2555). ปัญหาและอุปสรรคของความร่วมมือดำเนินการตามโครงการบูรณาการภาคสังคมระหว่างเรือนจำจังหวัดลำพูนกับเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สารนิพนธ์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธีรภัทร แก้วจันทน์. (2543). ความร่วมมือของเกษตรกรต่อการดำเนินการจัดรูปที่ดินในรูปแบบประชาอาสาของจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา).
ประพันธ์ ชูหนา. (2551). ความร่วมมือของผู้ประกอบการสนามกอล์ฟในการชำระภาษีสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่. สารนิพนธ์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Gray, Barbara. (1989). Collaborating : Finding Common Ground for Multiparty Problems. San Francisco : Jossey –Bass.

Michale McGuire. (2006). Collaborative public management : Assessing what we know and how we know it. [Special issues]. Public Administration Review. 66.6: 35-36 (December)

Robert Agranoff & Michale McGuire. (2003). Collaborative Public Management : New Strategies for Local Governments. Washington, DC: Georgetown University Press.